

SAOSTUS- JA UMPIKAIVOLIETTEIDEN KULJETUSJÄRJESTELMÄN TARKASTELEMINEN

Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet
vastineet

Jokilaaksojen jätelautakunta

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Jokilaaksojen jätelautakunta kuulutti saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkastelun vireilläolosta 30.5. - 30.6.2024 välisen ajan kuntien internetsivuilla. Asiasta ilmoitettiin myös jätelautakunnan hyväksymissä ilmoituslehdissä ja varattiin niille henkilöille, joiden elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin asian ratkaisemisella voi olla huomattava vaikutus, mahdollisuuden lausua mielipiteensä asiasta. Asian vireilläolosta ilmoitettiin erikseen jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella sako- ja umpikaivolietteitä kuljettaville yrityksille, kuntien vesihuoltolaitoksille ja Vestia Oy:lle. Alueen kunnille, kuntien terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaisille sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksille annettiin myös mahdollisuus antaa asiassa lausunto.

Mielipiteet, kannanotot ja lausunnot tuli toimittaa jätelautakuntaan kirjallisina tai sähköisesti joko jätelautakunnan sähköpostiin tai Kunta-akkunaan viimeistään 30.6.2024.

Lausuntopyyntöön vastasi yksi kunta ja kolme viranomaista, mielipiteensä jätti yhden kunnan edustaja, neljä kuljetusyrittäjää, kolme edunvalvontajärjestöä ja yksi kuntalainen. Lausuntoja ja mielipiteitä tuli yhteensä 13 kpl (vuonna 2018 vastaava luku oli 55 kpl ja vuonna 2013 75 kpl).

Sisällys

Kuntien lausunnot	3
Merijärvi ¹	3
Muut kuntien mielipiteet	4
Pyhäntä ²	4
Viranomaisten lausunnot	5
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ³	5
Haapajärven ympäristöpalvelut ⁴	5
Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto ⁵	6
Kannanotot ja mielipiteet	6
Jätehuoltoyrittäjät	6
Jätehuolto P.Pääkkönen Oy ⁶	6
Kuljetus K. Hyvärinen Ky ⁷	8

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

SB-Kiinteistöpalvelu ⁸	9
Talomeri Osakeyhtiö ⁹	10
Kuntalaiset.....	12
Yksityishenkilö, Siikalatva ¹⁰	12
Edunvalvontajärjestöt ja -yhteisöt	13
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry ja SKAL Ympäristöyritykset ry ¹¹	13
Keski-Pohjanmaan Yrittäjät ¹²	23

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Kuntien lausunnot

Merijärvi¹

Kunnanhallitus 10.6.2024 § 80

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Merijärvellä on tarjolla asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetuspalvelua kattavasti ja luotettavasti. Merijärven kunta on järjestänyt kunnan jätevedenpuhdistamon yhteyteen jätehuoltomääräysten mukaisen vastaanotto- ja käsittelypaikan.</p> <p>Nykyisin käytössä olevalla kiinteistön haltijan järjestämällä jätevesilietteen kuljetuksella kokemukset toiminnasta ovat olleet hyvät ja palvelu on pystytty järjestämään kiinteistön haltijan toiveiden ja aikataulutuksen mukaisesti.</p> <p>Kunnan näkemyksen mukaan Merijärvellä pystytään järjestämään asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetus siten, että Jätelain vaatimukset tulevat parhaiten huomioituksi kiinteistön haltijan järjestämänä. Mikäli järjestäjäksi tulee kunta, kiinteistöjen haltijoiden tarpeita ei pystytä samalla tavalla ottamaan huomioon</p> <p>Merijärven kunta lausuntonaan esittää, että asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetus tulee jatkossakin järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä.</p>	<p>Siirtorekisteriin toimitettujen tietojen perusteella kunnassa kuljetuspalveluita on vuonna 2023 suorittanut yksi yrittäjä. Vuodelta 2024 tiedot puuttuvat. Vuonna 2023 SIIRTO-rekisterin mukaan tehtyjen tyhjennysten määrä vastaa 23 prosenttia niistä kiinteistöistä, jotka ovat selvitystyön mukaan viemäriverkoston ulkopuolella.</p> <p>Jätehuoltomääräykset määrittävät asuinkiinteistöjen lietesäiliöille vähimmäistyhjennysvälit. Näitä tulee alueella noudattaa huolimatta siitä, mikä kuljetusjärjestelmä alueella on käytössä.</p> <p>Lausunnossa ei ole perustellusti näytetty toteen, millä tavoin nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain edellytykset kunnan alueella.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Muut kuntien mielipiteet

Pyhäntä²

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Pyhännän vt. kunnanjohtaja Samuli Yrjänä esittää jätelautakunnalle jakavansa Pyhännän jätehuoltoyrittäjän huolen toiminnan jatkumisesta tulevaisuudessa sekä osa-aikaisten jätevesilietettä keräävien palveluntarjoajien häviämisen.</p> <p>Yrjänä tuo esille paikallisuuden huomioimisen kuljetusyritysten kilpailutuksessa sekä paikallisten yrittäjien säilymisen yhteyden kriisivalmiuden säilyttämisessä sekä pumppuautojen löytymisen ympäri maakuntaa.</p>	<p>Urakka-alueet ja kilpailutukset tulee kunnan järjestämässä kuljetuksessa suunnitella siten, että niissä otetaan huomioon erikokoisten yritysten mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun. Kunnan kilpailutukseen on kaikilla yrityksillä tasapuolinen mahdollisuus osallistua. Jätelain mukaan tulee kunnan kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunniteltaessa tehdä markkinakartoitus.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Viranomaisten lausunnot

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus³

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ilmoitti, ettei sillä ole varsinaisesti lausuttavaa liittyen kuulutukseen asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmää koskevasta asiasta. ELY-keskus haluaa kuitenkin muistuttaa, että asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmään liittyvässä päätöksenteossa tulee ottaa huomioon Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 21.3.2024 Jokilaaksojen jätelautakunnalle pitämässä esityksessä päätöksentekoon liittyvät seikat perusteluineen.	

Haapajärven ympäristöpalvelut⁴

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
Haapajärven ympäristöpalvelut ilmoitti, että Haapajärven ympäristöpalvelut on tutustunut asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmää koskevaan selvitykseen (AFRY) eikä Haapajärven kaupungin ympäristöpalveluilla ole lausuttavaa.	

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto⁵

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto ilmoitti, ettei asiasta nähdä tarpeen lausua.</p> <p>Viestissä todetaan: Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon alueelta Toholammin kunnan ja Kannuksen kaupungin alueella jätehuoltoviranomaisena toimii Jokilaaksojen jätelautakunta. Näistä molemmissa kunnissa on selvityksen mukaan jätevesilietteilte vastaanotto sekä useampia kuljetusyriityksiä. Väärinkäytöksistä ei ole terveydensuojeluviranomaiselle tullut yhteydenottoja.</p>	

Kannanotot ja mielipiteet

Jätehuoltoyritytjät

Jätehuolto P.Pääkkönen Oy⁶

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Arvoisa Jokilaaksojen Jätelautakunta</p> <p>Jätehuolto P. Pääkkönen Oy on toiminut Kalajoelle sako- ja umpikaivolietekuljetuksen kuljetuksessa jo vuodesta 1972 lähtien eli 52 vuotta. Toimintatavat ovat kehittyneet hevosesta, traktorista kuorma-autoihin ja suuriin imusäiliöihin. Jätevedenpuhdistamot ovat kehittyneet vuosikymmenten aikana ja Kalajoelle on uusi Vesikolmion Keskuspuhdistamo. Koemme Kalajoella suuren kehityksen työtehtävissä vahvistavan työmme tärkeyttä.</p>	

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Jätehuolto P. Pääkkönen Oy lausuu ja esittää Jokilaaksojen Jätelautakunnalle seuraavaa;

Jokilaaksojen Jätelautakunnan alueella tulee jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää kuljetusjärjestelmää sako - ja umpikaivolietteilille. Perusteluina seuraavat: palvelun nopeus, paikallistuntemus, edullisuus, joustavuus, palvelun laadun toimivuus, toiminnan tehokkuus, logistinen kuljetustapa, nykystandardin mukainen kalusto ja ajojärjestelmä, vakuudet toiminnasta kunnossa valvovalle viranomaiselle, raportointi, ammattitaitoinen henkilökunta, valtakunnallisesti yrityksemme vakaa maine, asiakaslähtöinen palvelu ja tyytyväiset asiakkaat. Kalajoella on vahvaa matkailuelinkeinoa ja suuria tapahtuma viikonloppuja, jotka edellyttävät joustavaa ja nopeaa, ennakoivaa lietekuljetusta hyvässä yhteistyössä tapahtumajärjestäjien ja matkailuyrittäjien kanssa. Paikallinen huoltovarmuus tulee taata ja kaluston ja osaavan henkilöstön tulee säilyä alueella. Paikallisen yrittäjän toimesta verotulot ja työllisyys kohentavat kuntataloutta. Nykypäivänä tulee arvostaa ja kannustaa paikallista yrittäjyyttä ja näin ylläpitää kriittisten työtehtävien ja palveluiden ylläpitoa. Vahvuutena toimimme alueellamme päivystäen 24/7.

Alueellamme on kattavasti, luotettavasti, syrjimättömin ja kohtuullisin ehdoin toimivia yksityisiä lietteenkuljettajia.

Kuljetusjärjestelmäpäätös koskee asumisessa syntyvien lietteiden säiliöiden tyhjennyksiä. Kalajoki on matkailukunta, jossa järjestetään paljon tapahtumia, lisäksi alueella on runsaasti yritysrakennuksia, teollisuutta ja muuta elinkeinotoimintaa, jotka voivat hankkia jäte- ja lietehuoltoon tarvittavat palvelut markkinaehtoisesti alueella toimivilta yksityisiltä kuljetusyrityksiltä. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa on kilpailutukseen kaikilla yrityksillä tasapuolinen mahdollisuus osallistua, myös paikallisilla. Jätelain mukaan tulee kunnan kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunniteltaessa tehdä markkinakartoitus.

Jätelaki (37 §) määrittää hyvin tarkat edellytykset sille, mitä asioita alueella voimassa olevasta kuljetusjärjestelmästä tulee tarkastella, jotta voidaan varmistua siitä, täyttääkö käytössä oleva kuljetusjärjestelmä lainsäädännön asettamat ehdot koko jätelautakunnan toiminta-alueella. Jätelaki edellyttää, että jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että jätteenkuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Jätteenkuljetuksen tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta sekä tukea jätehuollon alueellista kehittämistä. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi kuljetusjärjestelmän vaikutuksia tulee arvioida ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Kuljetus K. Hyvärinen Ky⁷

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmään liittyvällä päätöksenteolla on huomattava merkitys yrityksellemme, Kuljetus K. Hyvärinen Ky:lle, ja sitä kautta perheellemme.</p> <p>Päätöksenteolla on vaikutus myös muihin alueella toimiviin jätteenkuljetusyrityksiin sekä useisiin yrityksiin, jotka käyttävät kyseisten kuljetusyritysten palveluita.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kun Pyhännän ja Siikalatvan alueella on useampia kuljetusyrityksiä, jotka hoitavat alueella jätevesilietteiden kuljetuksia, asiakkailta on mahdollisuus kilpailuttaa palvelut. - Yrityksellä on jätteesiirtoluvat ja toiminnassa määräyksiä noudatetaan. Jätteet kuljetetaan kunnan määräämiin vastaanottopaikkoihin. - Hinnat ovat asiakkaille samat ja hinnoissa huomioidaan säiliöiden tilavuudet. - Toiminta on luotettavaa, suoraan asiakkailta saatu palaute kertoo asiakkaiden tyytyväisyydestä toimintaan. - Nykyisellä mallilla jätevesilietteiden tyhjennyksen saa nopeasti päivystyksenäkin, tarvittaessa vuorokauden jokaisena ajankohtana. - Pyhännällä on paljon vapaa-ajan asuntoja etenkin vesistöjen rannoilla. Vapaa-ajan asunnoissa jätevesisäiliöiden tyhjennys tulee nopeasti. Nykyisellä mallilla tyhjennys onnistuu viiveettä. - Kuljetuskalustollamme hoidetaan myös Pyhännän kunnan jätteenkuljetusta sekä imuautotöitä myös päivystyksellisesti, lisäksi myös Siikalatvan kunnan. <p>Kuljetuskalustollamme hoidetaan Pyhännän yritysten jätehuoltoa olennaisesti. Kun kalusto on paikkakunnalla, palvelut onnistuvat nopeasti ja luotettavasti. Mikäli jätelietteiden kuljetus jää yritykseltämme pois, voi muukin yrityksen toiminta</p>	<p>Selvitystyön perusteella Pyhännän alueella toimii yksi Pyhääntää kotipaikkanaan pitävä yrittäjä. Selvityksen perusteella kunnassa ei ole merkittävää kilpailua kuljetusten osalta. Tyhjennyspalveluita Pyhännän alueella näyttää kyllä olevan saatavissa myös muilta yrityksiltä.</p> <p>Jätelaki (37 §) määrittää hyvin tarkat edellytykset sille, mitä asioita alueella voimassa olevasta kuljetusjärjestelmästä tulee tarkastella, jotta voidaan varmistua siitä, täyttääkö käytössä oleva kuljetusjärjestelmä lainsäädännön asettamat ehdot koko jätelautakunnan toiminta-alueella. Jätelaki edellyttää, että jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että jätteenkuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Jätteenkuljetuksen tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta sekä tukea jätehuollon alueellista kehittämistä. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi kuljetusjärjestelmän vaikutuksia tulee arvioida ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

<p>loppua. Tämä vaikuttaa olennaisesti myös muiden Pyhännällä olevien yritysten toimintaan. Jätelietteiden kuljetuksen loppuminen pieniltä yrityksiltä voi ajaa alueella kyseisiä yrityksiä konkurssiin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nykyinen malli mahdollistaa myös uusien yrittäjien aloittamisen jätelietteiden kuljetuksessa. - Järjestelmän kunnallistaminen poistaisi uusien yrittäjien mahdollisuudet ja kilpailun sekä asiakkaiden valinnanmahdollisuuden luoden alueelle monopolin. - Nykyinen malli perustuu pienempien yritysten toimintaan. Pienten yritysten ehtoina ovat mm. luotettavuus, työnlaatu ja toiminnan nopeus, jotka takaavat nämä edut myös asiakkaille.	
---	--

SB-Kiinteistöpalvelu⁸

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Mietteitä tästä kunnallisesta jätteenkuljetuksesta ,onko kukaan ajatellut että tänä päivänä ihmisillä on raha tiukassa ja te suunnittelette kunnallista jätteen kuljetusta missä tulee asiakkaan ja kaivon tyhjentäjän väliin ylimääräisiä ja voittoa tavoittelevia ,sehän on varma että palvelu huononee ja hinta nousee ,miten käy sen asiakkaan kukkaron ,onko kukaan miettinyt miten asiakas saa hätätapauksessa apua kun viemärit menee tukkoon ja paskat tulee lattialle .Mikä vika tässä nykyisessä järjestelmässä on tässähän toimitaan täysin Paskalain puitteissa (tietenkään nämä ylimääräiset ja ahneet eivät saa tällä hetkellä nyhdyttyä ilmaista rahaa asiakkailta) ja kaikki tämä pieleen menneen paskalain voimalla. Hävetkää.</p>	<p>Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella ei ole lainvoimaista kuljetuspäätöstä asumisen lietteille. Jätelain 37 §:n mukaisesti jätehuoltoviranomaisen tehtävä on tarkastella täyttääkö alueella voimassa oleva kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus sille jätelaissa säädetyt edellytykset. Tämän velvollisuuden perusteella kuljetusjärjestelmän tarkastelusta on laadittu selvitysraportti kuvaamaan nykyisen kuljetusjärjestelmän nykytilannetta koko toiminta-alueella.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Talomeri Osakeyhtiö⁹

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Toivomme, että koko Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella jatkettaisiin sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusta kiinteistöjen haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Tällöin kiinteistön haltija sopii kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa, eli tilaa kuljetuksen yrittäjältä. Toteamme, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toimivin ja asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun.</p> <p>Olemme rakennusliike, jonka sivutoimena on mm. sako- ja umpisäiliölietteiden ajo, sekä traktoriurakointi.</p> <p>Aloitimme sako- ja umpikaivolietteiden ajon v. 2012 traktorikalustolla Haapaveden ja Oulaisten alueella.</p> <p>Vähitellen ajot alkoivat lisääntymään, kun asiakkaat saivat nopean palvelun ja pystyivät soittamaan suoraan meille ja tilaamaan palvelun.</p> <p>Asiakkailla on erilaisia järjestelmiä käytössään, sakokaivopuolella on asiakkaita, joille tyhjennys kerran vuodessa, on asiakkaita joille 2 kertaa vuodessa.</p> <p>Sitten on umpikaivoasiakkaat, joilla erikokoisia umpikaivoja, joille käydään kerran kuussa lyhimmillään, n.2 kuukauden, n. puolen vuoden välein ja satunnaiseen aikaan riippuu vessojen käytöstä, talon vieraiden käynneistä, isot perheet, joilla käy paljon kyläilemässä lapsia ja lastenlapsia juhannuksen, joulun ja juhlapyhien aikaan, saattaa kaivot täytyä yllättäen ja silloin palvelu pitää saada välittömästi paikalle.</p>	<p>Jätelaki (37 §) määrittää hyvin tarkat edellytykset sille, mitä asioita alueella voimassa olevasta kuljetusjärjestelmästä tulee tarkastella, jotta voidaan varmistua siitä, täyttääkö käytössä oleva kuljetusjärjestelmä lainsäädännön asettamat ehdot koko jätelautakunnan toiminta-alueella. Jätelaki edellyttää, että jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että jätteenkuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Jätteenkuljetuksen tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta sekä tukea jätehuollon alueellista kehittämistä. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi kuljetusjärjestelmän vaikutuksia tulee arvioida ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.</p> <p>Jätehuoltomääräykset asettavat ehdot sille, kuinka usein lietteet tulee minimissään tyhjentää, molemmat kuljetusjärjestelmävaihtoehdot mahdollistavat tiheimmin suoritettavat tyhjennykset.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

<p>Olemme aina pyhänä ja arkina olleet valmiina lähtöön, kun puhelin soi ja tilaus tulee, ja on myös tehty yhteistyötä erään toisen yrittäjän kanssa, kun toisella avun tarve ollut.</p> <p>Syyskesällä 2023 aloimme ajamaan sako- ja umpikaivolietettä myös kuorma-autolla ja kun tilausten määrää lisääntyi, niin päätimme investoida kalustoon. Nämä investoinnit on yleensä laskettu niin, että pitkällä aikavälillä oletetaan maksavan itsensä takaisin, ja myös kuljetustoiminnan tehostaminen, sekä työnteon helpottaminen ovat perusteena.</p> <p>Meillä Talomerellä pääasiallinen työ rakennusliiketoiminnassa on ollut viimeisen vuoden ajan todella heikkoa, johtuen rakennusalan huonosta tilanteesta tällä hetkellä valtakunnallisestikin.</p> <p>Tämä sako- ja umpikaivolietteen ajo onkin nyt muodostunut meille suurimmaksi liiketoiminnan osaksi, ajomäärä nyt n. 2 tuhatta tonnia / vuosi. Vuonna 2023 oli tyhjennyskäyntejä 754 kpl eli keskimäärin noin 3 tyhjennyskäyntiä / arkipäivä vuodessa.</p> <p>Olemmekin huolissamme yrityksemme työn jatkuvuudesta ja asiakkaittemme palvelutason pitämisestä edelleen korkealla tasolla ja toivomme koko jokilaaksojen jätelautakunnan alueen yrittäjien ja yritystoiminnan kannustamista, jotta kuljetukset toimisivat ja palvelun laatu, toimivuus, pitkäaikaiset asiakassuhteet säilyisivät entisellään.</p> <p>Alueella on tarjolla jätevesilietteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti, sekä kohtuullisin syrjimättömin ehdoin.</p>	<p>Kuljetusjärjestelmän muutokset vaativat siirtymäajan, jätelain 37 §:n mukaan: jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä.</p> <p>Kunnan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä on jätelain mukaan ensisijainen järjestelmä. Lakiin on jätetty mahdollisuus myös kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle, jos kaikki jätelain 37 § edellytykset täyttyvät koko alueella. Näkemys nykyisen järjestelmän toimivuudesta ei yksin riitä, vaan niiden täytyminen tulee perustellusti esittää. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa käytännön</p>
--	--

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

<p>Siis, kun alueen kuljetusyrittäjyydelle annetaan edellytykset toimia kuten tähän saakka, yritykset uskaltavat myös tehdä investointeja entistä useammin ja luottavat toiminnan jatkumiseen.</p> <p>Nyt on oltu epävarmuudessa asian suhteen monta vuotta.</p>	<p>kuljetukset hoitavat kunnan lukuun toimivat yksityiset kuljetusyrietykset. Urakkaa hoitava kuljetusyritys valikoituu julkisen hankintaprosessin mukaisesti hankinta- ja jätelainsäädäntöä noudattaen.</p>
--	--

Lausunnon liitteenä oli lisäksi lausuma, varustettuna muutamien (57 henkilöä) asiakkaitten terveisillä ja allekirjoituksella.

Lausuman teksti on seuraava:

Toivomme, että koko Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella jatkettaisiin sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusta kiinteistöjen haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Tällöin kiinteistön haltija sopii kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa, eli tilaa kuljetuksen yrittäjältä. Toteamme, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toimivin ja asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun.

Kuntalaiset

Yksityishenkilö, Siikalatva¹⁰

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Nykyinen järjestelmä on toiminut hyvin. Yksityiset autoilijat on olleet aina saatavilla. Maaseudun pienillä tiloilla jätekaivot ovat pieniä niitä pitää tiheään tyhjentää, jos kerran vuodessa haetaan. Se on suuri ongelma.</p> <p>Suuret yritykset on kaukana jos joutuu erikseen tulee kalliiksi.</p> <p>Uusien jätekaivojen teko tulee liian kalliiksi, ei ole kaikilla mahdollisuuksia.</p> <p>Toivon että otettaisiin nämä asiat huomioon.</p>	<p>Jätehuoltomääräykset asettavat ehdot sille, kuinka usein lietteet tulee minimissään tyhjentää, molemmat kuljetusjärjestelmävaihtoehdot mahdollistavat tiheimmin suoritettavat tyhjennykset.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Edunvalvontajärjestöt ja -yhteisöt

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry ja SKAL Ympäristöyritykset ry¹¹

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry ja SKAL Ympäristöyritykset ry (myöhemmin SKAL) esittävät, että paikkakunnallenne ja koko alueellisen jätelautakunnan alueelle sopisi parhaiten saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksessa kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toimivin erityisesti saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennyksessä. Järjestelmä on toiminut alueella hyvin ja asiakkaat ovat olleet palveluun tyytyväisiä.</p> <p>Asianosaisuus SKAL edustaa yksityisiä jätehuoltoyrityksiä. Yhdistyksen jäsenyrityksiä toimii myös Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella. SKAL edustaa asiassa alueen toimijoita, ja sen mielipide tulee ottaa huomioon.</p> <p>Hallintolain 41 §:n mukaan esillä olevassa asiassa tulee antaa vaikuttamismahdollisuus, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin. Viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.</p> <p>Jätelain vaatimukset valmistelulle Jätelain § 37 (15.7.2021/714) asettaa vaatimukset sille, mitä seikkoja tulee tarkastella silloin, kun jätteenkuljetusjärjestelmästä päätetään. Vaatimukset ovat seuraavat:</p>	<p>Päätöksenteossa tulee huomioida mielipiteet ja lausunnot, jotka perustuvat jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten toteutumiseen.</p> <p>Jokilaaksojen jätelautakunta kuulutti saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkastelun vireilläolosta 30.5. - 30.6.2024 välisen ajan kuntien internetsivuilla. Kuljetusjärjestelmän nykytilaselvitys oli tuon ajan yleisesti nähtävillä.</p>

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

I Kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettun saostus- ja umpisäiliölietteiden kiinteistöttäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

SKAL korostaa, että kuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksessä tulee yksilöidysti tarkastella kaikkia edellä mainittuja vaatimuksia.

Jätelain vaatimusten täytyminen alueella

Ensimmäisenä edellytyksenä on jätelaissa (37§ ja 35 §) todettu seuraavasti: ”Kiinteistöttäinen jätteenkuljetus on järjestämistavasta riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.”

Jokilaaksojen jäteautakunnan alueella toimii saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksessa ainakin kaksikymmentäneljä (24) yritystä, jotka tarjoavat palveluitaan kattavasti jäteautakunnan toimialueella.

Kuljetusjärjestelmän nykytilaselvityksessä tarkasteltiin jätelaissa kuljetusjärjestelmäpäätöksessä vaadittujen vaatimusten täyttymistä.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Yritysten tarjonta on alueella runsasta ja niiden välillä on aito kilpailutilanne, mikä pitää asiakashinnat kohtuullisina. Tarjonta on tällä hetkellä kattavaa ja luotettavaa. Jätteen kuljetuspalveluita on tarjolla kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Kuljetusjärjestelmän muutos ja mahdollinen jätehuoltoyhtiön kilpailutus supistaisi alueella nyt olevaa tarjontaa, jolloin palvelun kattavuus ja luotettavuus kärsisivät. Aidon kilpailun katoaminen alueelta nostaisi hintoja ja osa yrityksistä lopettaisi nykymuotoisen toiminnan. Kuntien jäteyhtiön kilpailutuksissa olisi vuosi vuodelta vähemmän alan paikallisia toimijoita tarjoamassa palveluitaan.

Toisena edellytyksenä jätelaissa (37 §) kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle on seuraava: ”Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.” Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta tukevat seuraavat seikat:

- Kiinteistön haltijan järjestelmässä jätteenkuljetuksessa ei tule kerralla isoja asiakkaiden vaihdoksia kuljetusyritykselle, joista aina seuraa suuri ongelma kuljetusten toimivuuden kannalta.
- Saostus- ja umpisäiliöitä tyhjenetään kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tilausten ja täyttöasteen mukaan. Jätehuoltoyhtiön kilpailutuksessa ne tyhjenetään jäteyhtiön määrittämällä tavalla, joka tarkoittaa sitä, että tyhjennettävät säiliöt ovat puolityhjiä tai liian täynnä.
- Saostus- ja umpisäiliöiden tyhjennys saattaa jäteyhtiön kilpailutuksessa tulla epäsopivana aikana, esimerkiksi talvella. On hyvä tunnistaa, että pakkasilla tyhjäty säiliö voi pahimmillaan jäätyä ja menettää toimintakuntonsa.
- Jäteyhtiön kilpailutus hävittää ylimääräisen kuljetuskapasiteetin alueelta ja nostaa hintoja kaikelle muulle työlle, joihin märkäjätteen kuljetuskalustoa voidaan tarvita. Kuljetuskapasiteetin väheneminen tuottaa ongelmia kriisitilanteiden

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa on kilpailutukseen kaikilla yrityksillä tasapuolinen mahdollisuus osallistua, myös paikallisilla. Jätelain mukaan tulee kunnan kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunniteltaessa tehdä markkinakartoitus.

Urakoitsijamuutokset ovat mahdollisia molemmissa järjestelmissä. Kootut rekisteritiedot takaavat kunnan järjestämässä kuljetusjärjestelmässä tietojen siirtymisen urakoitsijan mahdollisesti vaihtuessa.

Säiliöiden minimityhjennysvälit on määritelty jätehuoltomääräyksissä. Näitä tulee molemmissa tapauksissa noudattaa. Tiheämpi tyhjennysrytmi on mahdollinen.

Tyhjennyksiä tehdään ympäri vuoden molemmissa kuljetusjärjestelmissä. Kiinteistön haltija voi vaikuttaa tyhjennysajankohtaan jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa.

Kuljetuskapasiteettia tarvitsevat myös muut toimijat kuin asukkaat. Yritykset, teollisuus, elinkeinotoiminta ja erilaiset tapahtumajärjestäjät voivat valita kuljetusyrityksen vapaasti. Poikkeustilanteiden osalta tulee tehdä erilliset suunnitelmat.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

hoidossa, kuten esimerkiksi jätevedenpuhdistamon ja jätevesiputkiston ongelmatilanteissa, tulvissa sekä suurten tapahtumien yhteydessä.

- Jätteiden kuljettaminen hoituu vaatimukset täyttävästi molemmissa kuljetusjärjestelmissä. Kiinteistön haltijan järjestämästä mallista ei aiheudu enempää haittaa ja vaaraa ympäristölle ja terveydelle kuin kunnan kilpailuttamasta kuljetuksesta, koska lakisääteiset ympäristövaatimukset eri toiminnoille täytyy olla samat kuljetusjärjestelmästä riippumatta.

3. Kolmantena edellytyksenä jätelaissa (37 §) kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle on seuraava: ”Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.” Kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta tukevat seuraavat seikat:

- Kotitalouksilla on mahdollisuus valita mieleisensä kuljetusyritys. Jos palvelu ei yrityksellä toimi halutulla tavalla, asiakas voi vaihtaa toiseen yritykseen.
- Päivystys toimii ympärivuorokautisesti. Tämä on tärkeä asia erityisesti lietteiden kuljetuksessa. Jätehuoltoyrityksen kilpailuttamassa kuljetuksessa toimii jäteyrityksen asiakaspalvelu virka-aikana arkisin.
- Lietteiden tyhjennyksessä maksetaan vain todellisesta tilauksesta. Jos asiakas ei jäteyrityksen kilpailuttamassa kuljetuksessa voi ottaa vastaan tyhjennystä esitettynä aikana, asiakas joutuu maksamaan hukkanoutomaksun.
- Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus kehittää alueen elinkeinotoimintaa ja mahdollistaa uudet innovaatiot alalle.
- Jätehuoltoyrityksen kilpailutuksessa markkinat keskittyvät voimakkaasti ja paljon kuljetusyrityksiä on joutunut lopettamaan toimintansa. Urakka-alueiden pilkkominen pieniksi ei estä tätä kehitystä.

Käytössä olevassa järjestelmässä kiinteistön haltijalla on myös vastuu siitä, että hän huolehtii itse tyhjennysten tilaamisesta ja on tietoinen siitä, että käytetyllä palveluntarjoajalla on vaaditut luvat toiminnalle.

Päivystysasian ratkaiseminen kuuluu myös osaksi kunnallisen jätteenkuljetuksen järjestämistä.

Kiinteistön haltija voi ilmoittaa tyhjennyksen vaikuttavasta esteestä etukäteen ja sopia toisen ajankohdan.

Kiinteistön haltijan järjestämänä olevaa kuljetusjärjestelmää joudutaan tarkastelemaan jätelain mukaan tarvittaessa uudelleen.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa on kilpailutukseen kaikilla yrityksillä tasapuolinen mahdollisuus osallistua, myös paikallisilla. Jätelain mukaan tulee kunnan kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunniteltaessa tehdä markkinakartoitus.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

- Jätehuoltoyhtiön kilpailutuksessa paikkakunnan kuljettajat menettävät usein työpaikkansa, sillä jos urakan voittaa jokin alueen ulkopuolinen yritys, ajoneuvokalusto voittaneen yrityksen mukana muualta.
- Kuljettajien työsuhteet muuttuvat jätehuoltoyhtiön kilpailutuksessa pätkätöiksi, mikä vaikeuttaa ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta. Työntekijöiden ja yritysten verotulot vahvistavat alueen taloutta.
- Jätelain mukainen jätteenkuljetusrekisteri turvaa viranomaisille tasavertaisen valvonnan molemmissa kuljetusjärjestelmissä.
- Jätelain mukaan jätteenkuljetusyritysten tulee hakea toiminnalleen lupaa ELY-keskukselta jätehuoltorekisteriin liittymisellä. Tähän liittyvät myös vakuusmaksuveloitteet. Uudet veloitteet koskevat molempia kuljetusjärjestelmiä. Myös ympäristöluvut ja ympäristövalvonnan veloitteet koskevat samalla tavalla molempia kuljetusjärjestelmiä.
- Kaikki alueella toimivat ammattimaisesti toimivat lietteen-kuljetusyritykset ovat hakeutuneet ja hyväksytyt ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin.
- Jätehuollon seurantaan, jätteiden tilastointiin, eri toimintojen valvontaan ja EU:n kiristyvään jäteraportointiin vastaava sähköisten siirtoasiakirjojen viranomaisrekisteri otettiin käyttöön 1.9.2022 alkaen. Siirtoasiakirjarekisteriin on viety myös saostus- ja umpisäiliölietteiden siirtoasiakirjatiedot, joka helpottaa viranomaisten valvontaa. Tämä koskee molempia kuljetusjärjestelmiä.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on paras vaihtoehto

SKALin mielestä, käytettävissä olevien tietojen mukaan, kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on paras ja toimivin vaihtoehto Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella. Se toimii hyvin, ja asiakkaat ovat palveluun tyytyväisiä. Yksityiskohtaiset perustelut ovat seuraavat:

Lietehuollon tarve alueella ei ainakaan pienene. Tarve palvelulle todennäköisesti kasvaa, kun kaikki ne kiinteistöt, jotka eivät ole noudattaneet jätehuoltomääräyksiä, saadaan tyhjentämään säiliöt määräysten edellyttämällä tavalla. Urakka-ajat tulee mitoittaa kunnan kilpailutuksessa järkevästi.

Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa viranomaiset ovat sen tiedon varassa, mitä kuljetusyrittäjät SIIRTO-rekisteriin laittavat. Rekisterin käyttöönotto on ollut työlästä, eikä toimi vieläkään toivotulla tavalla. Tietoja jää edelleen kirjaamatta. Tietojen saannin pirstaleisuus ja niiden sijaitseminen eri rekistereissä, tekevät seurannasta lähes mahdotonta ja vievät valtavasti resursseja.

Tietojen rekisteriin viemisessä on edelleen puutteita, eivätkä kaikki yritykset ole ottaneet sitä käyttöön. Tietoja tulee viranomaiseen edelleen myös muussa muodossa.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen käyttöönotosta voidaan päättää vain, jos voidaan perustellusti olettaa, että kaikki jätelain 37 §:n edellytykset alueella täyttyvät nykyisessä kuljetusjärjestelmässä.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

1. Jäteyhtiön järjestämä kilpailutus ei alenna asukkaiden kustannuksia

Saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennyksessä kuljetusten kilpailutus keskitetyksi ei johda asukkaiden maksamien hintojen laskuun. Kokonaishinnat usein kohoavat, koska tyhjennykset tapahtuvat automaattisen aikataulun mukaan, eikä asiakkaiden tilausten perustella kaivojen täytyttyä. Asiakkaat joutuvat myös maksamaan jätehuolto-yhtiön kilpailutuksessa tarpeettomia hukkanoutomaksuja, jos he eivät pysty vastaanottamaan tyhjennystä esitettynä ajankohtana.

Kuljetusjärjestelmän muutos ja urakoitsijoiden vaihdokset ovat aina epäjatkuvuuskohta ja aiheuttavat ongelmia jätehuollon toimivuudessa.

Keskitetty kilpailuttaminen estää kotitalouksia hankkimasta haluamansa laadun mukaista jätteenkuljetusta. Keskitetyssä kilpailutuksessa asukkaat tai muutkaan kunnan vastuulla oleva toimijat eivät voi enää valita toista kuljetusyritystä, jos palvelu ei yksinkertaisesti pelaa. Asukas on pakotettu tyytymään jätehuolto-yhtiön hänelle valitsemaan palvelun laatuun.

2. Keskitetty kilpailutus ei johda ympäristöpäästöjen vähentymiseen

Kahden jätteenkuljetusjärjestelmän välillä kuljetuksesta aiheutuvien päästöjen erot ovat pienet. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuljetusyritykset ovat suunnitelleet tehokkaat kuljetusreitit. Yrityksille hukka-ajo on suoraan pois yrityksen tuotosta, eikä sellaiseen ole yksityisillä yrityksillä varaa.

Kunnan järjestämässä hinta määräytyy hyväksytyin taksan mukaisesti kaikille. Osalla asukkaista kustannukset nousisivat ja osalla laskisivat. Hinnat olisivat kaikille julkisesti saatavilla. Tyhjennykset tulee suorittaa vähintään jätehuoltomääräysten mukaisesti molemmissa järjestelmissä.

Kunnan järjestämässä kuljetuksessa palvelun laatu ja siihen liittyvä taksa on kaikille asiakkaille sama. Jätelautakunta käsittelee ja hyväksyy nämä jätetaksat ja jätehuoltomääräysten kautta. Jätehuoltomääräykset sekä jätetaksat ovat luottamushenkilöistä koostuvan jätelautakunnan vahvistamia asiakirjoja. Palvelun laatuun liittyvät reklamaatiot tulisivat tietoon jätehuoltoviranomaiselle, jolloin niiden avulla kehitystyötä voitaisiin tehdä nykyistä paremmin.

Tehokas reittisuunnittelu mahdollinen, kun on selvät sopimusasiakkaat, joiden tyhjennysrytmi on tiedossa. Tällä hetkellä sopimusasiakkaita ei ole kaikilla kuljetusyrityksillä.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kunnallisessa kilpailutuksessa on säännöllisen tyhjennysrytmin vuoksi tyhjennetty puolityhjiä säiliöitä tai liian täysiä. Säiliöitä tyhjenetään säännöllisesti, eikä täyttöasteen ja tilausten perusteella.

Erityisesti umpisäiliöiden tyhjennys tulee tapahtua hyvin nopeasti säiliön hälytysjärjestelmän hälytyksen jälkeen. Jos tyhjennystä ei saada nopeasti toteutettua, järjestelmä tukkeutuu ja jätettä purkautuu järjestelmästä paikoihin, johon se ei kuulu. Nopea tyhjennys voidaan turvata vain yritysten ympärivuorokautisella hälytyspalvelulla.

Toisaalta jätehuoltoyhtiön kilpailutuksen seurauksena ylimääräisen kuljetuskaluston kapasiteetti häviää alueelta. Tällä on negatiivinen vaikutus kriisitilanteiden hoidossa, esim. jätevedenpuhdistamon ja jätevesiputkiston ongelmatilanteissa, tulvissa sekä suurten tapahtumien yhteydessä. Jätehuoltoyhtiön kilpailutuksen seurauksena näihin ongelmatilanteisiin ei saa enää nopeasti kuljetuskalustoa, joka johtaa suuriin päästöihin luontoon esim. pumppuvaurioissa jätevedenpuhdistamolla tai jätevesiputkiston repeytyttyä.

3. Keskitetyllä kilpailutuksella on erittäin kielteiset yritysvaikutukset

Kunnallinen kilpailutus on varsin tuhoisa jätteenkuljetusalan yritystoiminnalle. Jos jokin yritys häviää kilpailutuksessa, se menettää mahdollisuuden yritystoiminnan harjoittamiseen. Mikään yritys ei voi odottaa useita vuosia seuraavaa kilpailutusta jäteautoja seisottaen. Jos paikallinen yritys häviää kilpailun, myös paikkakunnan kuljettajat menettävät työpaikkansa. Kunta menettää verotuloina sekä paikallisen yrityksen verot että työntekijöiden verot.

Toteutuneen perusteella voidaan osoittaa, että keskitetty kilpailutus johtaa toimialalla yritystoiminnan keskittymiseen ja yrityskoon kasvuun. Ensimmäisten

Tyhjennykset tulee suorittaa jätehuoltomääräysten mukaisesti. Tämä koskee molempia kuljetusjärjestelmiä. Asiakas voi tyhjennyttää kaivot tarvittaessa tiheämmin ja tilata ylimääräisiä tyhjennyksiä.

Vastuu lietesäiliön seuraamisesta on kiinteistön haltijalla. Hän voi tilata ylimääräisen tyhjennyksen tai aikaistaa suunniteltua tyhjennystä.

Asuinkiinteistöiden lisäksi yrityksiä työllistävät myös esimerkiksi yritykset, matkailu, tapahtumat ja muu elinkeinotoiminta. Nämä voivat kilpailuttaa palvelun vapaasti ja tarvitsevat molemmissa kuljetusjärjestelmissä palveluita.

Molemmissa malleissa tarvitaan ammattitaitoisia kuljettajia ja yrityksiä.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

kilpailutuskertojen alihinnoittelulla voidaan tietoisesti raivata markkinoilta osa yrityksistä. Seuraavalla kerralla tarjoajia on vähemmän ja hinnat lähtevät nousuun.

Julkiseen kilpailutukseen osallistuminen on monelle pienelle yritykselle hyvin haastavaa. Se myös vähentää julkiseen kilpailutukseen osallistumista.

Yritysten osalta jätteenkuljetusjärjestelmän muuttaminen johtaa pätkätöihin, jolloin yrityksen toiminnan kehittäminen vaikeutuu entisestään. Pahimmillaan yritys joutuu lopettamaan toimintansa ja sanomaan irti pitkäaikaisissa työsuhteissa olleet työntekijät. Julkisista hankinnoista johtuva määräaikaisuus tuo määräaikaisuuden myös henkilöstöön ja lisää laajasti taloudellista epävarmuutta.

Kunnan kilpailuttamisesta johtuva julkinen hankinta määräaikaisena toimintana aiheuttaa haittaa sekä asukkaille että alan yrityksille. Julkiset hankinnat eivät tässä tapauksessa edistä kilpailua, vaan ne lamauttavat jo toimivien markkinoiden toiminnan.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen malli antaa pysyvyyden sopimusympäristöön ja mahdollistaa aidon asiakas-yritys -rajapinnan, mikä auttaa palveluiden ja keräysteknologioiden innovoinnissa ja käyttöönotossa.

4. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Viranomaisvalvonnan osalta laki turvaa samanlaisen valvonnan kuljetusjärjestelmästä riippumatta. Jätteenkuljetusrekisteriä koskevat tiedot tulee antaa viranomaiselle myös kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Jätteenkuljetusrekisterin hoitaminen ja ylläpito ovat tärkeitä jätehuoltoviranomaisen tehtäviä. Jätehuoltoviranomaisen tehtävänä on valvoa

Kilpailutukselle on lainsäädännössä asetettu velvoitteita, joita siinä tulee noudattaa. Myös paikallisilla yrityksillä pitää olla mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

jätteenkuljetusrekisterin avulla kiinteistöjen mukanaoloa jätehuollossa. Jätteenkuljetusyritykset ilmoittavat jätteenkuljetusrekisteriin jätehuollon piirissä olevat kiinteistöt, jäteastian koon ja tyhjennysvälin jätejakeittain. Tämä koskee myös lietteiden kuljetusta. Jätelain mukaan saostus- ja umpisäiliölietteitä kuljetettaessa tulee täyttää myös siirtoasiakirja.

Jätelain mukaan jätteenkuljetusyritysten tulee puolestaan hakea toiminnalleen lupaa ELY-keskukselta jätehuoltorekisteriin liittymiseen ja siihen liittyvät myös vakuusmaksuvelvoitteet. Velvoitteet koskevat molempia kuljetusjärjestelmiä. Myös ympäristöluvut ja ympäristövalvonnan velvoitteet koskevat molempia kuljetusjärjestelmiä.

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys Jokilaaksojen jätelautakunnan toimialueella

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän tilaa on selvitetty AFRYn tekemässä selvityksessä.

Riippumattoman asiantuntijatahon selvityksessä tuodaan selkeästi esille:

- Tarjolla olevien kuljetuspalvelujen kattavuutta voidaan pitää riittävänä, koska kuljetuspalvelujen tarjoajia on vähintään kaksi tai enemmän kaikissa kunnissa.
- Asukaskyselyn perusteella 79% kyselyyn vastanneista kiinteistöistä tyhjentää lietekaivonsa määräysten mukaisesti vähintään kerran vuodessa ja 12% harvemmin.
- Selvityksen perusteella nykyisen käytössä olevan kiinteistön haltijan järjestämän sako- ja umpikaivolietteiden kuljetuksen ei voitu todeta aiheuttavan suoranaista terveydellistä haittaa sen perusteella, että konkreettista näyttöä siitä ei ilmennyt.

Vaikka tiedot tulee jätehuoltoviranomaiselle toimittaa, jää niitä toimittamatta.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

- luvattoman käsittelyn määrä on oletettavasti vähentynyt merkittävästi viimeisen 5 vuoden aikana.
- Useat asukkaista olivat huolissaan, että palvelun taso heikkenee, jos siirrytään kunnalliseen lietteen keräykseen.
- Jätelautakunnalla on hyvin tiedossa alueen sako- ja umpikaivolietteitä ammattimaisesti keräävät yrittäjät.
- Nykyinen järjestelmä tarjoaa riittävästi palveluja, joihin suuri osa asiakkaista on tyytyväisiä. Nykyinen järjestelmä myös tarjoaa hyvin työtilaisuuksia pienyrityksille ja kohtuuhintaista palvelua on saatavilla, jos asiakkaat osaavat sitä etsiä.

Yhteenveto

SKAL katsoo, että Jokilaaksojen jätelautakunnan alueella ei ole esitetty sellaisia jätelain 37 §:n edellyttämiä perusteluja, jotka estäisivät saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksessa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän valintaa. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

SKALin mielestä suora asiakkaan ja yrittäjän välinen sopimus mahdollistaa parhaiten pitkäaikaiset asiakassuhteet ja luo parhaat edellytykset tehokkaalle jätehuoltojärjestelmälle. Kunnan, ja tässä tapauksessa myös jätelautakunnan tehtävänä, on mahdollistaa asukkaille hyvin toimivat ja laadukkaat jätehuoltopalvelut sekä taata hyvät toimintaedellytykset alueen yrityksille.

Kyselyyn vapaaehtoisestikin vastanneista osa ilmoitti, ettei tyhjennyksiä toteuteta määräysten mukaisesti.

Luvattoman käsittelyn määrän oletettiin vähentyneen, ei voida kuitenkaan osoittaa, että se olisi loppunut.

Jätelautakunnan tehtävä on varmistaa, että käytössä on jätelain vaatimukset täyttävä kuljetusjärjestelmä, jossa noudatetaan lisäksi jätehuoltomääräyksiä.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Keski-Pohjanmaan Yrittäjät¹²

Lausunnot lietekuljetusjärjestelmän tarkastelusta	Lausuntojen asiasisällön arviointi ja huomioiminen päätöksenteossa
<p>Jokilaaksojen jätelautakunta ilmoittaa Asumisessa syntyvien jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmää koskevan asian vireillä-olosta jätehuoltorekisteriin hyväksytyille alueella sako- ja umpikaivo-lietteitä kuljettaville yrityksille ja kuntien vesihuoltolaitoksille ja varaa tilaisuuden lausunnon antamiseen.</p> <p>Kiitämme lausuntopyynnöstänne ja lausumme kunnioittaen seuraavaa:</p> <p>Yhdyskuntakeskustelu aina hallitusohjelmaa myöten lähtee siitä, että yrittäjyyttä tulee kannustaa, ja että julkisia menoja tulee hillitä. Kunnilla on lakisääteisiä velvoitteita palvelujen järjestämisestä myös jätehuollon osalta. Sovellettava laki ei kuitenkaan velvoita omaan palvelutuotantoon, vaan mahdollistaa sopimusperusteisen toiminnan.</p> <p>Alueellamme toimii Keski-Pohjanmaan Ympäristöyrittäjien valiokunta, jonka jäsenistö koostuu alueellamme toimivista ympäristöalan yrittäjistä. Työryhmä käsittelee toimia ympäristöalan yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi ja kehittämiseksi. (Ympäristöalanyrittäjien valiokunta on antanut jo aiemmin useita lausuntoja Jokilaakson jätelautakunnalle koskien sako- ja umpikaivolietteen kuljetusjärjestelmää)</p> <p>Ympäristöyrittäjien valiokunta esittää, että koko Jokilaakson jätelautakunnan alueella jatkettaisiin sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusta kiinteistöjen haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.</p>	

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

Tällöin kiinteistön haltija sopii kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa, eli tilaa kuljetuksen yrittäjältä. Toteamme, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus on toimivin ja asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä palveluun.

Valiokunta ei ole toisen vaihtoehdon, eli kunnan järjestämän jätteen kuljetuksen kannalla. Perusteluina esitämme, että valtakunnallisesti on todettu, että näillä alueilla, jossa toimitaan kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä, palvelussa on esiintynyt suuria ongelmia. Asiakkaat ovat olleet palveluun ja kankeaan järjestelmään erittäin tyytymättömiä. Ympäristöyrittäjien mielestä sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksessa tärkeintä on palvelun laatu ja toimivuus, pitkäaikaiset asiakassuhteet, sekä jätehuoltojärjestelmän toiminnan tehokkuus. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Jätehuoltoyhtiön mahdollinen kilpailutus supistaisi tarjontaa alueella, jolloin kattavuus ja luotettavuus kärsisivät. Kilpailun katoaminen alueelta voisi myös nostaa hintoja.

Sopimusperusteisessa toiminnassa nähdään useat kuntaa tukevat toiminnot: - Näin yrittäjät uskaltavat paremmin investoida hyötykäyttötoimintaan - ei siis investoida verovaroin – eli ao. investoinnit eivät rasita kuntalaisia. Sopimusperusteisessa toiminnassa säilytetään avoin ja vapaa kilpailutilanne ja yrittäjät kehittävät aidosti toimintaa viranomaisten kanssa siten, että kunnalle säädetyt hyödyntämistavoitteet saavutetaan.

Sopimusperusteinen toiminta mahdollistaa pienten yritysten paikallisen toiminnan jatkuvuuden, ja yrittäjän ja asiakkaan välillä yhteydet pysyvät suorina, edellinen takaa puolestaan palvelun laatutason ylläpidon. Sopimusperusteinen jätehuolto estää päällekkäisten organisaatioiden syntymisen, koska kunnan ei tarvitse rakentaa

Jätelaki (37 §) määrittää hyvin tarkat edellytykset sille, mitä asioita alueella voimassa olevasta kuljetusjärjestelmästä tulee tarkastella, jotta voidaan varmistua siitä, täyttääkö käytössä oleva kuljetusjärjestelmä lainsäädännön asettamat ehdot koko jätelautakunnan toiminta-alueella.

Jätelaki edellyttää, että jätteenkuljetus on järjestettävä niin, että jätteenkuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Jätteenkuljetuksen tulee edistää jätehuollon yleistä toimivuutta sekä tukea jätehuollon alueellista kehittämistä. Jätteenkuljetus ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Lisäksi kuljetusjärjestelmän vaikutuksia tulee arvioida ottaen huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Asumisessa syntyvien jätteiden osalta jätehuoltopalvelut eivät ole verovaroin tuotettuja kunnan järjestämässäkään palvelussa.

Laki mahdollistaa sopimusperusteisen toiminnan, asettaen sille tiukat ehdot, joiden toteutuminen tulee osoittaa.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

<p>omaa erillistä organisaatiota. Keski-Pohjanmaan Yrittäjät näkee, että sopimusperusteinen jätehuolto on ollut varsin toimiva ja dynaaminen malli.</p> <p>Yleensä strategioissa ja linjauksissa haetaan julkisen ja yksityisen sektorin toimivia yhteistyömalleja millä halutaan tuoda avointa kilpailua, innovaatioita ja joustavuutta palvelutuotantoon, ja täten ”yksityistämällä” tehokkuutta ja taloudellisia säästöjä.</p> <p>Laki julkisista hankinnoista ja sen takana oleva näkemys lähtee siitä, että kilpailuttamalla hankintoja ja avaamalla kunnallinen palvelutuotanto kilpailulle aikaansaadaan säästöjä julkishallinnolle. Keskeisiä toiminnallisia periaatteita ovat avoimuus, syrjimättömyys ja tasavertainen kohtelu. Lisäksi pyritään siihen, että julkisen palvelutuotannon kilpailukyky olisi vertailtavissa yksityiseen, eli verovaroin ei saisi vääristää kilpailuasetelmaa. Toiminnan yhtiöittäminen tai siirtäminen yhteiseen kuntaomisteiseen yksikköön ei kuitenkaan vapauta kuntia kilpailuttamisvelvoitteesta.</p> <p>Tässä tilanteessa yrittäjäjärjestö ei voi hyväksyä julkisen palvelutuotannon laajentamista alueille, missä on olemassa toimiva yksityinen ja kustannustehokas palvelu. Tämä yksityisten palvelujen kunnallistaminen ja kunnallisen monopoliaseman luominen ei myöskään ole palvelujen käyttäjien eli kuntalaisten intressissä. Pahimmillaan kuntien päätösten seuraukset johtavat toimivien yritysten toiminnan lopettamiseen ja jopa elämäntyön ja työpaikkojen tuhoamiseen.</p> <p>Keski-Pohjanmaan Yrittäjät toteaa myös, että useassa alueemme kunnassa on tapahtumassa positiivinen murros koskien kuntien hankintapolitiikkaa. Alueen useiden kuntien johdon ja yrittäjien välinen keskustelu on kehittävä ja tuloksellista – yhteiseen päämäärään tähtäävää – nähdään oman alueen/kunnan kehittäminen ja ostovoimaisena pysyminen tärkeänä – edellinen johtaa siihen, että kuntalaisten on</p>	<p>Kunnan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä on jätelain mukaan ensisijainen järjestelmä. Lakiin on jätetty mahdollisuus myös kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle, jos kaikki jätelain 37 § edellytykset täyttyvät koko alueella. Näkemys nykyisen järjestelmän toimivuudesta ei yksin riitä, vaan niiden täytyminen tulee perustellusti esittää. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa käytännön kuljetukset hoitavat kunnan lukuun toimivat yksityiset kuljetusyrietykset. Urakkaa hoitava kuljetusyriety valikoituu julkisen hankintaprosessin mukaisesti hankinta- ja jätelainsäädäntöä noudattaen.</p> <p>Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessakin kilpailutus tulee hoitaa ja laki asettaa sille tiukat ehdot. Kunnan järjestämässä mallissa kuljetusten piiriin saadaan kaikki sinne kuuluvat taloudet, tyhjennysten määrä tulee näin ollen lisääntymään.</p> <p>Alalla tarvitaan ammattilaisia ja toimivia yrityksiä molemmissa kuljetusjärjestelmissä.</p>
--	--

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

hyvä asua ja tehdä töitä omassa kunnassa. Useassa kunnassa on perustettu hankintalautakunta tai vastaava, jossa asiantuntevien virkamiesten lisäksi hankintalautakunnassa istuu kaupungin yrittäjiä.

Näin vuoropuhelu yrittäjien ja kaupungin välillä tuottaa järkeviä ja lakiin perustuvia päätöksiä. Joissakin kunnissa on kuntien omistama jätteenhuoltoon perustettu yksikkö, jonka toimivuus ja taloudellisuus ei aina ole kuntalaisten etu. Em. toiminta voi pahimmillaan kaventaa alueen yksityisten yritysten toimintaa mm. kuljetusten ja tuotettujen palveluiden osalta. Esitämme kuntien sopimusperusteisen jätehuollon suosimisesta.

Yhteenvedon Keski-Pohjanmaan Yrittäjien ympäristöyrittäjien valiokunta toteaa, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteen kuljetus on paras ja toimivin vaihtoehto alueella. Jäteyhtiön mahdollisesti järjestämä kilpailutus ei alenna asukkaiden kustannuksia. Kokonaishinnat kohoavat, koska silloin tyhjennysjärjestelmä hoituu automaattisen aikataulun perusteella, eikä asiakkaan tekemien tilausten perusteella. Näin asiakkaille esimerkiksi koituu turhia hukkanoutomaksuja. Kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa kuljetusyrietykset ovat suunnitelleet tehokkaat ja taloudelliset kuljetusreitit. Tämä on välttämätöntä pienille yrityksille, on yritettävä minimoida kallista hukka-ajoa. Kunnallisessa kilpailutuksessa on automaattisen tyhjennysaikataulun vuoksi käyty imemässä tyhjiä kaivoja ja taas vastaavasti asiakkailla on saattanut kaivot olla täynnä, mutta joutuvat odottamaan tyhjennystä pitkäänkin ja silloin saattaa tulla helposti muita vahinkoja asiakkaalle.

Keskitettyllä kilpailutuksella on myös alueen jätealan yrityksiin erittäin negatiiviset vaikutukset. Jos yritys häviää kilpailutuksen, se voi menettää mahdollisuuden yritystoiminnan harjoittamiseen. Asialla on näin ollen myös vaikutus työttömyyteen,

Jätehuoltomääräykset asettavat ehdot sille, kuinka usein lietteet tulee minimissään tyhjentää, molemmat kuljetusjärjestelmävaihtoehdot mahdollistavat tiheimmin suoritettavat tyhjennykset. Asiakas voi jätehuoltomääräysten sallimissa rajoissa vaikuttaa oman kiinteistönsä tyhjennyksiin.

Saostus- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän tarkasteleminen
Lausunnot, kannanotot ja mielipiteet

kun kuljettajat menettävät työpaikkansa. Vaikutus on myös kunnan verotuloihin. Kunnan ja jätelautakunnan tehtävä on mahdollistaa asukkaille hyvin toimivat ja laadukkaat jätehuoltopalvelut ja taata hyvät toimintaedellytykset alueen yrittäjille. Mielestämme tähän tarpeeseen vastaa ainoastaan kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän valita.

Jätelautakunnan tehtävä on varmistaa, että käytössä on jätelain vaatimukset täyttävä kuljetusjärjestelmä, jossa noudatetaan lisäksi jätehuoltomääräyksiä.